

Sugardating – Rufferi, udnyttelse og mellemmandsvirksomhed i den digitale tidsalder*

Af Nicolaj Sivan Holst, Lektor i Strafferet og Straffeprocess, Juridisk Institut, Aarhus Universitet

Abstract

This article provides a legal analysis of the new web-based phenomenon, sugardating services, and describes these services as they pertain to prostitution regulations in Denmark. The article also includes a more general analysis of the Danish criminal regulation of prostitution in a digital context. It is concluded that the legislation is from another era, and that these new services pose a challenge for the existing criminal legislation regarding the exploitation and promotion of prostitution. It is also concluded that web-based services, such as sugardating websites, must take effective measures to ensure that they are not used for purposes of prostitution by their users.

Indledning

De seneste år har der været en del debat om fænomenet sugardating, hvor typisk yngre kvinder vælger at gå på dates med ældre mere velhavende mænd, og hvor mændene typisk giver gaver eller betaler for oplevelser. Lovligheden af såkaldte sugardating-hjemmesider, der formidler kontakten for sådanne sugardates (f.eks. sugardaters.dk), har været diskuteret i medierne, og i hele Norden har særligt dagspressen sat spørgsmålstegn ved, hvorvidt sådanne digitale tjenester er lovlige.¹ Debatten har typisk taget afsæt i en antagelse om, disse tjenester bliver brugt til prostitution. I artiklen undersøges det, hvorvidt sugardatingtjenester overtræder nogle af de gældende strafferegler vedrørende prostitution. For at kunne tage stilling til lovligheden af sådanne tjenester er det nødvendigt at gøre klart, hvilke regler der gælder for prostitution, og hvordan disse regler, der har lang forhistorie, skal forstås i en ny digital virkelighed.

* Title in English: *Sugardating: Procurement, exploitation and intermediary facilitation in the digital age.*

Når der tales om prostitution, kan der sondres mellem prostitutionsydelsen (den prostituerede), den der gør brug af ydelsen (kunden) og den/dem der evt. måtte profitere herpå (rufferen, udnyttøren eller mellemmanden). I denne artikel fokuseres hovedsageligt på rufferi, udnyttelse og mellemmandsvirksomhed, da det er det der er kriminaliseret i dansk ret, og som derfor kan rejse spørgsmål af strafferetlig karakter mht. internettjenester, der faciliterer sugardating.

Nedenfor under afsnit 2 redegøres der indledningsvist for fænomenet sugardating og hvordan sugardatingtjenester fungerer. Dernæst foretages i afsnit 3 en analyse af de relevante strafferetlige regler om prostitution, rufferi, udnyttelse og mellemmandsvirksomhed. I afsnit 4 foretages en generel vurdering af lovligheden af annoncering af seksuelle ydelser på internettet, og til sidst foretages i afsnit 5 en vurdering af lovligheden af webbaserede tjenester, såsom sugardaters.dk.

1. Sugardatingtjenester

1.1. Sugardating

Det må nok antages, at internettet fra sin almindelige udbredelse har været brugt til videreformidling af kontakt mellem personer, herunder personer, der ønsker at købe seksuelle ydelser. Her kan der i dag selvfølgelig bruges vanskeligt sporbare tjenester, som f.eks. via »The Dark Net«, såsom Tor-netværket og lign., men det sidste år har interessen, særligt i medierne, kredset om lovligheden af fænomener som f.eks. sugardating. Med begrebet menes typisk, at en yngre person søger et venskabeligt eller seksuelt forhold til en ældre og økonomisk mere velstående person imod at modtage gaver eller andre økonomiske fordele.

I den angliciserede terminologi betegnes den yngre kvinde ofte som en »sugarbabe« og den ældre mere velhavende mand som en »sugarddady«, med henvisning til at kvinden søger kontakten pga. de eventuelle økonomiske fordele hun måtte have i kraft af relationen. Hvor der er tale om en yngre mand og en ældre, mere velstående kvinde, anvendes betegnelserne »boytoy« og »sugarman«. ²

1.2. Hvordan fungerer tjenester som sugardaters.dk

De ovenfor beskrevne relationer har naturligvis også eksisteret tidligere, men som noget nyt formidles de nu via net tjenester, som www.sugardaters.dk. Hjemmesiden er drevet af virksomheden Social Services ApS, der har hovedsæde i Aarhus. ³ Virksomheden registrerede domænenavnet »sugardating.dk« og sugardaters.com den 3. september 2013. ⁴ Tjenesten udbydes ikke kun i Danmark. Af hjemmesidens forside kan man se (via små landeikoner), at den også fungerer i lande som f.eks. USA, Storbritannien, Tyskland, Rusland, Kina, flere østeuropæ-

iske lande og resten af Skandinavien. Tager man udgangspunkt i netop sugardaters.dk, så oplyser virksomhedens selv, at den har ca. 80.000 registrerede medlemmer i Danmark.⁵ Virksomheden oplyser selv på sin hjemmeside, at den har i alt over 100.000 brugere, fordelt over mere end 20 forskellige lande.

Tjenesten sugardaters.dk ligner på visse punkter mere traditionelle »dating«-sider, der formidler kontakt mellem personer, der ønsker at finde en kæreste eller partner. Virksomheden beskriver selv sin tjeneste som, at de »tilbyder vores brugere et sikkert datingmiljø, hvor de kan møde ligesindede mennesker«. På hjemmesidens egen uddybende blog oplyses det, at »[d]et handler om at opbygge forhold mellem mennesker, der har samme forventninger og standarder når det kommer til dating«, og at »SugarDaters® er en brugervenlig datingside, som er rettet specielt mod dem der søger et gensidigt fordelagtigt forhold, nemlig SugarDaddies, Sugarmamas, SugarBabes og BoyToys«. ⁶ Hvori det gensidigt fordelagtige i forholdet ligger, fremgår ikke.

Personer kan således oprette en profil, ligesom på en helt almindelig datingside på nettet, men i stedet for at registrere sig som f.eks. mand eller kvinde, registrerer man sig som såkaldt »sugardad«, »sugarbabe«, »sugarmama« eller »boytoy«. Dette gøres fra hjemmesidens forside, inden man kan få adgang til selve tjenesten. Det er gratis for såkaldte »sugerbabes/boytoys« at oprette en profil, så længe de uploader et profilbillede og en profiltekst.⁷ Herefter kan de gratis skrive og læse beskeder fra sugerdaddys eller sugarmamas. Derimod skal sugerdaddys og sugarmamas være betalende medlemmer for at kunne læse beskeder, prisen er 249 kr. for 4 ugers medlemskab.

For vurderingen af lovligheden af sådanne relationer og særligt en tjeneste som sugardaters.dk er det nødvendigt at se på den strafferetlige regulering af prostitution. Nedenfor foretages derfor en analyse af de gældende regler for prostitution, rufferi, udnyttelse og mellemmandsvirksomhed.

2. Prostitution, rufferi og mellemmandsvirksomhed.

2.1. Reguleringen af prostitution

Prostitution, forstået som salg af seksuelle ydelser, har nok altid været forbundet med et vist stigma og samfundsmæssig afstandstagen, både når det gælder udøvelsen, benyttelsen og udnyttelsen. Selve det at prostituere sig er dog ikke (længere) kriminaliseret i dansk ret.⁸ Heller ikke køb af seksuelle ydelser er strafbart, modsat i f.eks. Norge og Sverige, jf. hhv. norske straffelovs § 202 a og Brotsbalk 6. kap. § 11. Afkriminaliseringen af prostitution i Danmark skete ved lov nr. 141 af 17. april 1999 om ændring af straffeloven (Afkriminalisering af prostitution m.v. samt kriminalisering af kunder til prostituerede under 18 år). Efter den nu

ophævede § 199 i straffeloven var det strafbart at virke som prostitueret. Straf forudsatte dog, at den prostituerede forinden havde modtaget et påbud fra politiet om at søge »lovligt erhverv«.

Ophævelsen af prostitutionsforbuddet kan umiddelbart synes at være udtryk for et ændret prostitutionssyn, men begrundelsen for ophævelsen viser, at dette billede ikke var eller er helt så entydigt. *På den ene side* var bestemmelsen på ophævelsestidspunktet ikke længere anvendt i praksis, og det blev fastslået, at ophævelsen derfor havde til formål at markere, at prostitution ikke længere bør anses som en kriminel aktivitet. Som det ses af lovens forarbejder og understreget i lovens fremsættelsestale, er prostitution i dag både et udtryk for og en årsag til sociale problemer, der bedst løses i et socialpolitisk regi. (Folketingstidende 1998-99, Tillæg A). *På den anden side* understregede man i forbindelse med vedtagelsen:

»Den foreslåede ophævelse af strafbestemmelsen skal ses som udtryk for et ændret syn på *de enkelte* prostituerede, ikke på udbredelsen af prostitutionserhvervet. Regeringen lægger vægt på, at bagmandsvirksomhed i forbindelse med prostitution – rufferi og »aktivt« alfonseri – fortsat bekæmpes med straf, og den foreslåede afkriminalisering indebærer ikke, at prostitution i øvrigt bør anses som et lovligt erhverv. Det præciseres derfor i lovforslaget, at afkriminalisering ikke ændrer ved de prostitueredes stilling i henhold til anden lovgivning, herunder f.eks. arbejdsmarkedslovgivning.« (Folketingstidende 1998-99, Tillæg A)

Vagn Greve har karakteriseret og kritiseret begrundelsen for afkriminaliseringen af prostitutionsvirksomhed som værende »cirkulær« (Greve, V, 2005). Karakteristikken er utvivlsomt rigtig og kritikken besnærende, men her er det væsentligt at bemærke, at sådanne cirkulære begrundelser ikke er helt usædvanlige, og også gør sig gældende for nyere strafferetlig lovgivning.

Straffelovrådet har flere gange efter 1999 haft anledning til at tage stilling til lovligheden af prostitution og har hver gang afvist at anbefale en genkriminalisering. I rådets store betænkning om seksualforbrydelser i 2002 hed det:

»Med hensyn til *kriminalisering af prostituerede* er der efter Straffelovrådets opfattelse ikke tvivl om, at det efter en nutidig opfattelse ikke bør komme på tale at straffe en prostitueret alene for det forhold, at den pågældende har seksuelle forhold mod betaling. Straffelovrådet kan således tilslutte sig den afkriminalisering af prostitution, som blev gennemført i 1999, og som i øvrigt ligger i tråd med den internationale tendens, i det mindste i Europa.«

Også kriminalisering af prostitutionskunder er blevet afvist. Efter Straffelovrådets opfattelse ville et forbud mod betaling for sex være udtryk for, at en aktivitet, der

ellers er lovlig (in casu sex mellem samtykkende voksne), bliver strafbar, hvis der ydes betaling. Noget sådant ville i sig selv være usædvanligt, idet langt de fleste aktiviteter enten er straffbare som sådanne eller lovlige, hvad enten de udøves vederlagsfrit eller mod betaling. På den baggrund er det Straffelovrådets opfattelse, at »indførelse af et forbud mod købesex bør forudsætte, at tungtvejende grunde taler for et sådant forbud«.⁹ Når man sådan lidt slagordsagtigt siger, at prostitution i Danmark er »lovlige«, er det dog vigtigt at holde sig for øje, at det er en sandhed med modifikationer. Straffelovrådet blev i 2002 ikke bedt om at tage stilling til, hvorvidt man burde gå skridtet videre, end man gjorde i 1999, og helt lovliggøre prostitution, f.eks. ved at ophæve de regler om arbejdsløshedsforsikring og syge- og barseldagpenge, som indebærer, at udøvelse af prostitution ikke anses som et »lovlige erhverv«. Straffelovrådet fandt heller ikke selv anledning til at overveje dette spørgsmål nærmere. Dog udtalte Straffelovrådet for fuldstændighedens skyld, at der efter rådets opfattelse ikke er strafferetlige hensyn, der taler imod en sådan eventuel fuld lovliggørelse af prostitution som erhverv. (Betræknings 1534, side 533).

Hvor det at prostituere *sig selv* ikke strafbart, så er en række handlinger i forbindelse med prostitution derimod stadig strafbelagte. Det er således stadig strafbart at virke som ruffer og at udnytte eller virke som mellemmand i forbindelse med *andres* prostitution.

2.2. Rufferi

Rufferi er nu kriminaliseret i straffelovens § 233, stk. 1, hvorefter det er strafbart at »drive virksomhed« ved at en anden mod betaling eller løfte herom, har seksuelt forhold til en kunde.¹⁰ Formålet med bestemmelsen er at kriminalisere bagmænd, der tjener penge på andres prostitution, ikke den prostituerede. Det er efter bestemmelsen ikke noget krav, at virksomheden giver en fortjeneste, dvs. at bagmanden stadig vil være omfattet af rufferibestemmelsen, selvom virksomheden ikke er profitskabende. (Kommenteret straffelov, Speciel del, s. 403). Kerneområdet for bestemmelsen er bagmændene bag prostitution, som det var ved den oprindelige bestemmelse. I betænkning nr. 139/1955 om foranstaltninger til bekæmpelse af prostitution, s. 27, beskrives anvendelsesområdet for dagældende bestemmelser i straffeloven således: »Prostitutionens bagmænd, rufferne og alfonserne, rammes af bestemmelserne i straffelovens §§ 228 og 229 [nu § 233].« Formuleringen »driver virksomhed« synes at pege på, at den involvering som rufferen/bagmanden har i prostitutionsvirksomheden har et vist omfang og regelmæssighed, men af lovforarbejderne til loven af 2013 fremgår det, at der ikke stilles store krav til virksomhedens størrelse. Som eksempel nævnes, at 1-2 prostitu-

erede der går sammen, vil kunne være omfattet af bestemmelsen. (Folketingstidende 2012-13 L 141. Almindelige bemærkninger, pkt. 7.1.2.3). Det er ikke afgørende, om virksomheden drives et bestemt sted, som f.eks. i et bordel. Også prostitutionsvirksomhed, der involverer at den/de prostituerede virker fra barer eller på gaden er omfattet.

Hverken den prostituerede eller kunden skal betragtes som medvirkende til rufferi efter straffelovens § 23, hvis de alene virker i rollen som prostitueret og kunde. Øvrige personer vil dog kunne være omfattet af § 23, hvis de for eksempel virker som vagt eller chauffør. Forarbejderne nævner også, at medvirkensansvaret vil kunne omfatte personer der udlejer lokaler til prostituerede, og personer der leverer varer eller andre tjenesteydelser til den prostituerede, f.eks. annoncering (Folketingstidende 2012-13 L 141, bemærkninger til § 1, nr. 23). Teoretisk vil medvirkensansvaret også gælde telefonpassere og receptionister, men der gøres en væsentlig indskrænkning i medvirkensansvaret i forarbejderne, idet det specifikt nævnes, at der ikke bør gøres ansvar gældende mod personer, der ikke indtager en ledende stilling i forhold til de prostituerede, og her nævnes specifikt personer der tager telefonen eller foretager indkøb (Folketingstidende 2012-13 L 141, bemærkningerne til § 1, nr. 23).

2.3. Udnyttelse og mellemmandsvirksomhed

Bestemmelsen i straffelovens § 233, stk. 1, er suppleret af to yderligere kriminaliseringer i bestemmelsens stk. 2¹¹ om hhv. udnyttelse af prostitution, jf. stk. 2, 1. pkt., og mellemmandsvirksomhed jf. stk. 2, 2. pkt. Straffen for rufferi efter stk. 1 er fængsel i op til 4 år, hvorimod straffen efter stk. 2 alene går op til 3 års fængsel.

Efter stk. 2, 1. pkt., er det kriminaliseret på anden måde (end rufferi), at *udnytte* at en anden erhvervsmæssigt mod betaling (eller løfte herom), har seksuelt forhold til en kunde. Bestemmelsen er en videreførelse af den tidligere § 229, stk. 1 og bestemmelsen er ment som subsidiær til rufferibestemmelsen. Det er et krav, at der er tale om udnyttelse af *erhvervsmæssig* prostitution. Dette, sammenholdt med, at bestemmelsen anvender ordet »udnyttelse« må betyde, at enkeltstående tilfælde af sexsalg ikke vil være omfattet. (Kommenteret straffelov. Speciel del, s. 405). Ud over traditionelt alfonseri, vil det efter forarbejderne også være »udnyttelse«, f.eks. at kræve overbetaling for udleje af lokaler mv. (Folketingstidende 2012-13 L 141, bemærkninger til § 1, nr. 23). »Udnyttelse« skal forstås som at påvirke den prostituerede til varigt, at videregive en andel af sin indtjening, uden at modtageren har et retligt eller naturligt krav herpå. En sådan påvirkning vil efter omstændighederne kunne ske stiltiende, men den rent passive modtagelse fra

en prostitueret af en del af dennes indtjening, er ikke omfattet af kriminaliseringen. Om gerningsmanden selv opfatter situationen som en udnyttelse, kan selv sagt ikke være afgørende, men det må kræves, at personen har forsæt til, at der er tale om penge fra prostitution, og til de omstændigheder, der i øvrigt gør, at det kan betegnes som udnyttelse.

Det vil, når der ikke foreligger tvang, svig eller anden utilbørlig påvirkning, være lovligt at modtage penge til underhold, som en prostitueret er retligt forpligtet til at yde (ægtefælle og børn), eller hvor der dog efter almindelig opfattelse foreligger en naturlig pligt (f.eks. samlever, forældre eller søskende, afhængigt af de nærmere omstændigheder). Det fremgår således af forarbejderne, at det vil være straffrit for en samlever at modtage gaver og almindeligt underhold fra den anden, selvom dette stammer fra indtjening ved prostitution. (Folketingstidende 2012-13 L 141. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser. Til § 233). Dette skal nok ses i lyset af, at det at prostituere sig ikke i sig selv er strafbart. Også uden for strafferetten gør lignende forhold sig gældende. F.eks. er »lejlighedsgaver« undtaget fra omstødelse i konkurs (og dermed kreditorbeskyttelsen) i konkurslovens¹² § 64, stk. 3. I grænsetilfælde vil det bero på en konkret vurdering af forholdet mellem parterne, om en ydet økonomisk fordel fra en prostitueret til en anden person har en rimelig begrundelse, eller er udtryk for en udnyttelse fra modtagerens side.¹³ Det bemærkes herved også, at bestemmelsen kræver forsæt, herunder med hensyn til, at den modtagne økonomiske fordel er finansieret af givers indtjening fra prostitution.

Efter stk. 2, 2. pkt., er det strafbart at virke som *mellemand* ved for vindings skyld, eller gentagne gange at »fremme«, at en anden mod betaling (eller løfte herom) har seksuelt forhold til en kunde. I forarbejderne til lov nr. 163 af 31. maj 1961 (Folketingstidende 1960-61, tillæg A, spalte 583-585) beskrev man mellemmandsvirksomhed således: »Udgangspunktet synes snarere at måtte være, at hensynet til en begrænsning af prostitutionen med dens menneskelige og samfundsmæssige følger, tilsiger en kriminalisering af handlinger, der i *væsentlig grad* fremmer prostitutionen« [min udhævning]. Kerneområdet for bestemmelsen synes at være hotelportierer, bartender og lign., som gentagne gange har virket som mellemmand ved at formidle kontakten mellem kunder og prostituerede. Hvis sådanne anvisninger sker mod betaling, vil en enkelt anvisning sandsynligvis kunne være nok, hvorimod hvis det ikke sker mod betaling, vil det kræves, at det er sket gentagne gange. Dette lagde Højesteret også til grund i den såkaldte »Telefonpasser-dom« refereret i U 2014.1437/2 H, hvor Højesteret frifandt de tiltalte, der havde virket som lønnede telefonpassere for de prostituerede, med følgende begrundelse:

»Højesteret finder [...] at bestemmelsen [nu § 233, stk. 2, 2. pkt.] efter sin ordlyd og sit formål omfatter egentlig mellemmandsvirksomhed, hvor der er tale om selvstændig formidling af kontakt mellem en prostitueret og en kunde. Bestemmelsen omfatter derimod ikke andre hjælpefunktioner i forhold til prostituerede, herunder hjælp til telefonpasning mv. Det tilføjes, at en sådan bistand, der ydes til en bagmand (ruffer), derimod efter omstændighederne vil kunne straffes som medvirken til bordelvirksomhed (rufferi).«

En særlig form for mellemmandsvirksomhed er kriminaliseret i bestemmelsens stk. 3, hvorefter det er strafbart at udleje værelse på hotel til brug for prostitution. Ud over reguleringen i straffelovens § 233 er det efter straffeloven § 224, stk. 1, strafbart at medvirke til, at personer under 18 år prostituerer sig, og efter straffelovens § 233 a er det strafbart at narre nogen til prostitution. Anvendelsesområdet for bestemmelsen i § 233 a er ikke umiddelbart klart ifølge ordlyden, og der findes ingen trykt retspraksis, hvor bestemmelsen er anvendt.

3. Annoncering for seksuelle ydelser

Inden der foretages en vurdering af lovligheden af sugardatingtjenester, er det relevant at vurdere, om det helt generelt er strafbart at annoncere for prostitution. I dag vil man mange steder kunne se mere eller mindre åbenlyse reklamer for seksuelle ydelser, på både danske og udenlandske hjemmesider, men lang tid før internettets almindelige udbredelse har prostituerede reklameret for ydelser i forskellige medier i Danmark. I efterhånden mange år har f.eks. Ekstrabladet i sin fysiske form haft såkaldte sexannoncer, og disse findes stadig i den digitale udgave af avisen.¹⁴ At prostituerede netop reklamerer i Ekstra Bladet, kan også læses ud af retspraksis. Se f.eks. Vestre Landsrets afgørelse refereret i TfK 2008.487, hvor en kvinde blev fundet skyldig i at have holdt bordel på tre adresser i henholdsvis ca. 26 år, ca. 2 år og ca. 3 måneder med en samlet nettofortjeneste på ca. 450.000 kr. Landsretten henviste bl.a. til, at tiltalte, ud over lejeudgifter, havde sørget for annoncering i Ekstra Bladet. Fra nyere praksis kan ses Østre Landsrets dom af 5. september 2012, nr S-2778-11 (AM 2012.09.05 Ø), hvor landsretten fandt den tiltalte skyldig i rufferi ved bl.a. at have modtaget betalinger, organisere vagter og foretaget annoncering i Ekstrabladet for de prostituerede. Typisk vil det i sådanne annoncer ikke direkte blive skrevet, at der er tale om annoncering af prostitution, men det vil fremgå tydeligt af sammenhængen, at der er tale om prostituerede, der reklamerer for seksuelle ydelser. Annoncerne indeholder kontaktinformation, og der betales for reklamepladsen i avisen/på hjemmesiden.

Umiddelbart synes reklameringsydelser for prostituerede at kunne betegnes som i hvert fald mellemmandsvirksomhed efter straffelovens § 233, stk. 2, 2. pkt.,

da man via reklamerne formidler kontakten mellem de prostituerede og deres kunder og derved væsentligt fremmer denne virksomhed. Her vil det selvfølgelig være en betingelse, at der foreligger forsæt, altså at man fra udgiverens side er klar over, at der er tale om reklamer rettet mod prostitutionskunder. Dette gælder, uanset om der er tale om fysiske publikationer, hjemmesider eller bannerreklamer. Interesseorganisationen Kvindeligt Selskab anmeldte i 2002 Ekstrabladet til Københavns Politi for rufferi. Politiet vurderede dog her, som tidligere, at der ikke var grundlag for at sigte Ekstrabladet for overtrædelse af nogen straffebestemmelse. Til pressen udtalte Københavns Politi således: »Umiddelbart virker det måske som om, det burde kunne straffes. Men de gange vi tidligere har modtaget anmeldelser af den karakter, har vi ikke ment, at der var tale om noget strafbart« (Kristeligt Dagblad, 6. marts 2002). Ud fra en stringent juridisk vurdering kan man vel ikke andet end at være enig med første del af udtalelse, og det kan undre, at man ikke har villet lade det være op til domstolene at tage stilling til dette spørgsmål.

Henset til den lange historie, mængden af omtale og hvor ofte det er lagt til grund i retspraksis i andre sager, er det vanskeligt at forestille sig, at Ekstrabladet ikke er klar over, at de sælger reklameplads til prostituerede, og at de derved virker som mellemmand mellem prostituerede og deres kunder. Det forhold, at der ikke er blevet rejst sigtelse eller tiltale i den forbindelse, kan dog ikke helt isoleres fra det forhold, at sådanne reklamer i netop Ekstrabladet har eksisteret i mange år, uden at der har været reageret herimod.

4. Er sugardatingtjenester lovlige?

I dagspressen – og i en tv-dokumentar¹⁵ – har der været talrige historier om, at sugardaters.dk-hjemmesiden bliver brugt af særligt yngre kvinder til at opnå økonomiske fordele, og at disse ved tilmelding registrerer/oplyser forbrugsgoder mv., som de mangler. En sugarbabe kan således f.eks. skrive, at hun mangler et par sko, og så kan den såkaldte sugardaddy skrive en besked via tjenesten og tilbyde at give disse som gave, mod at sugarbaben f.eks. tager med ham ud og spise. Udgangspunktet for »modydelsen« er, at sugarbaben tages med på date eller er følgeskab i forbindelse ved en eller anden begivenhed, men flere kvinder har stået frem i pressen og fortalt, at der typisk er tale om seksuelle ydelser.¹⁶ Dette har også været erfaringen i Sverige, hvor virksomheden er blevet politianmeldt.¹⁷

Det at virke som såkaldt »sugarbabe« eller »boytoy«, hvorved forstås, at man går på dates/stævnemøder med andre imod selv at modtage dyre gaver, er ikke strafbart, heller ikke hvis dette arrangement involverer seksuelle ydelser. Dog skal det bemærkes, at der skal svares skat af eventuelle indtægter i overensstem-

melse med personskattelovens regler herom. Det forhold, at betalingen af parterne karakteriseres som »gaver«, gør her ingen forskel.

I forhold til [sugardaters.dk/Social Services ApS](http://sugardaters.dk/Social_Services)' eventuelle ansvar, har virksomheden selv afvist, at net tjenestens formål er køb og salg af seksuelle ydelser. Således kan man f.eks. på hjemmesiden læse: »I modsætning til det almene syn på SugarDating, er det ikke køb og salg af seksuelle ydelser.« Under overskriften om betingelser for brugeradfærd på SugarDaters® hjemmesiden fremgår det også direkte:

»SugarDaters® er ikke en escorts service og tager afstand fra sådanne aktiviteter. SugarDaters® vil på ingen måde hjælpe, formidle eller bistå escorts services eller prostitution, som måtte forsøge at udnytte SugarDaters® til promovning af egne sådanne services. Profiler, der mistænkes for misbrug, vil blive undersøgt, blokeret og udelukket fra SugarDaters® [...] Aktiviteter, der mistænkes for at involvere escorts services, prostitution eller lignende, er ikke tilladt på SugarDaters® og vil resultere i øjeblikkelig fjernelse af profilen uden varsel. SugarDaters® tager afstand fra sådanne aktiviteter og ønsker ikke at blive associeret med eller promovere sådanne aktiviteter.«

Det forhold, at personer modtager økonomiske fordele for at bruge tid sammen med andre er ikke i sig selv strafbart. Det er som bekendt ikke forbudt at tjene på at være venner med andre. Ej heller det at vælge sin seksuelle partner ud fra økonomiske motiver er et strafferetligt problem (så længe der er tale om frivillige forhold mellem voksne personer). Grænsen trækkes i straffelovens § 233, hvor man som samfund ikke vil acceptere, at der er bagmænd, der tjener penge på, at andre sælger deres krop. Ud fra den massive pressedækning, herunder flere tv-programmer, hvor nuværende eller tidligere sugarbabes er stået frem og har fortalt om deres oplevelser med brugen af sugardaters.dk, må det lægges til grund, at tjenesten har været brugt af særligt yngre kvinder til at opnå økonomiske goder imod at tilbyde seksuelle ydelser (eller i hvert fald samvær, hvor sådanne ydelser har været en del af aftalen).

De i straffelovens § 233 oplyste forbrydelser (rufferi, udnyttelse og mellemmandsvirksomhed) tager sigte på forskellige tilfælde, de groveste bagmænd, der driver virksomhed ved at prostituere andre, alfonser, der udnytter prostituerede ved at tage del i deres overskud, og de mere accessoriske mellemmand, som f.eks. hotelportieren, der fremmer prostitution, ved som en sidegeschæft at anvisе prostituerede til kunder på hotellet. Bestemmelsen er bestemt ikke skrevet med net tjenester, som f.eks. sugardaters.dk for øje, og forbrydelserne, der reguleres i bestemmelsen, synes ikke umiddelbart at passe lige godt på det, der foregår på hjemmesiden. Som anført ovenfor er formålet med rufferibestemmelsen at ramme bagmænd bag prostitution, der driver virksomhed ved at lade andre prostituere sig

og selv tage (del i) udbyttet herved. Bestemmelsen må siges at forudsætte en vis organiseret bagmandsvirksomhed, og for at bestemmelsen kan finde anvendelse, må der nok være tale om, at tjenesten mere systematisk og i et ikke uvæsentligt omfang fungerer som et mellemlid mellem prostituerede og deres kunder. Selvom f.eks. sugardaters.dk måtte blive anvendt til egentlig prostitution, altså udveksling af formuegoder mod seksuelle ydelser, så ses virksomheden dog ikke at tage procenter af sådanne udvekslinger eller lign. Det afgørende bliver således, om det forhold, at tjenesten koster penge, gør, at man kan sige, at tjenesten driver virksomhed ved prostitution. Virksomheden oplyser selv, at dens formål er noget andet, og at den forbyder prostitution. Det er nok vanskeligt at tilbagevise, at hovedformålet med virksomheden er, at folk betaler for selskab, som ikke nødvendigvis behøver at være af seksuel karakter. Medmindre dette kan tilbagevises er det nok vanskeligt at forestille sig, at sådanne tjenester kan straffes for rufferi efter straffelovens § 233, stk. 1.

Da sugarbabes ikke overlader nogen del af deres indtjening til sugardater.dk-virksomheden, vil udnyttelse efter § 233, stk. 2, 1. pkt., ikke kunne finde anvendelse. Efter denne del af bestemmelsen er det også et krav, at der er tale om udnyttelse af *erhvervsmæssig* prostitution. Selv ud fra de beretninger, der har været i pressen om sugarbabes, der anvender tjenesten til prostitution, vil det være vanskeligt at sige, at dette var været deres hovederhverv, hvorved de ernærer sig, og derved klart karakterisere brugen som erhvervsmæssig.

Bestemmelsen stk. 2, 2. pkt., om mellemmandsvirksomhed synes måske mere oplagt, særligt under hensynstagen til Højesterets betoning af, at bestemmelsen særligt finder anvendelse, når der er tale om »selvstændig formidling af kontakt mellem en prostitueret og en kunde« i den ovenfor refererede dom fra U 2014.1427/2 H. Det er klart, at hjemmesiden selv angiver, at den ikke efter sit formål skal anvendes til prostitution. Hvis det lægges til grund, at siden rent faktisk bliver anvendt til prostitution, bliver spørgsmålet dog, om sådanne netjenester kan overtræde § 233, stk. 2, 2. pkt., ved at forholde sig passivt til brugernes anvendelse af hjemmesiden. Det er klart, at bestemmelsen ikke er formuleret ud fra en internetvirkelighed, hvor netjenester kan bruges også til andre formål end dem, de oprindeligt er skabt for. Der er dog intet i ordlyden, der forhindrer, at mellemmandsvirksomhed kan ske via nettet, eller at indehavere af hjemmesider kan ifalde et ansvar for, hvad hjemmesiden bliver brugt til af deres brugere. Det afgørende for, at virksomheder som f.eks. sugardaters.dk kan siges at optræde som mellemmand, i § 233, stk. 2, 2. pkt.s forstand, bliver således, hvorvidt de kan siges at have forsæt til, at siden anvendes på denne måde, og om de kan siges at reagere tilstrækkeligt på denne viden.

Af virksomhedens officielle tilkendegivelser (se ovenfor) fremgår tydeligt, at der er lavet regler imod prostitution, og virksomheden har i pressen oplyst, at den har smidt brugere ud, der ønsker at bruge siden til at sælge seksuelle ydelser.¹⁸ På hjemmesiden fremgår det da også under punktet »Regler for indholdet på din profil«, at sugardaters.dk forbeholder sig retten til på ethvert tidspunkt at slette profiler, der ikke overholder de angivne regler og vilkår, herunder profiler, der »indeholder direkte eller indirekte hentydninger om prostitution, escortservices eller anden form for menneskehandel (såsom at udtrykke intentioner om at sælge/købe enhver form for seksuel ydelse)«.

Hvor meget der kan kræves af virksomheder som f.eks. sugardaters.dk med hensyn til at håndhæve egne regler, som f.eks. forbud mod at anvende tjenesten til prostitutionsydelser, er svært at sige generelt. Når man får mistanke om, at ens tjeneste anvendes til sådanne formål, må det kræves, at der opstilles regler og retningslinjer for brugen, og at brud på disse regler og retningslinjer sanktioneres effektivt. Alternativt vil man kunne sige, at virksomheden, ved at se igennem fingre med dette, særligt henset til fortjenesten ved brugen af hjemmesiden, fremmer prostitution. Hovedforudsætningen for, at virksomheden kan siges at have opfyldt sin handlepligt og derved kan blive straffri, er dog selvfølgelig, at virksomheden rent faktisk (i sin kerneydelse) forfølger et andet formål end formidling af prostitution til kunder.

Det må således konkluderes, at tjenester som f.eks. sugardaters er kommet frem længe efter straffelovens § 233, og at man heller ikke ved de senere revisioner af lovgivningen har kunnet forestille sig eller tage højde for sådanne tjeneesters opblomstring. Om de er strafbare efter den nuværende lovgivning, er i sidste ende et spørgsmål om forsæt, effektive reaktioner og bevis herfor. Hvorvidt de bør være det, er et politisk spørgsmål.

Noter

1. Se i Danmark f.eks. <https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/tusindvis-tjener- penge-paa-sugardating-nu-vil-jurister-have-gjort-det-ulovligt/7034499>, i f.eks. Sverige, <https://www.expressen.se/nyheter/brottscentralen/det-behøver-du-veta-om-sugardating-/>.
2. Se om den generelle anvendelse af begreberne i dagspressen <https://www.dr.dk/nyheder/indland/sugardating-ny-graazone-prostitution-vinder-frem-paa-nettet>.
3. Ifølge cvr-register opslag d. 7. oktober 2018.
4. https://www.domaeneklager.dk/sites/default/files/2017-08/2015-0091%20-%20sugar-dating.dk_.pdf.
5. <https://www.berlingske.dk/samfund/dr-program-puster-liv-i-sugardating-at-folk-hoerer-om-konceptet-er-nok-til-at-nye>.
6. <http://blog.sugardaters.dk/2013/02/04/hvordan-virker-sugardaters/>.
7. Se sugardaters.dk
8. Synet på prostitution har historisk ændret sig flere gange, fra en mere religiøst funderet kriminalisering til samfunds og sundhedsskadeligt virksomhed over et syn på aktiviteten som moralsk eroderende. Forbuddet mod at sælge seksuelle ydelser går således længere tilbage end Danske Lov 6-13-30 fra 1683. Se om de historiske kriminaliseringsformål Greve, V (2005).
9. Også i forbindelse med lovændringen i 2013, hvor man bl.a. videreførte forbuddet i § 228, stk. 1 i § 233, stk. 1, var et af hovedspørgsmålene ved revisionen, hvorvidt man i Danmark, ligesom i Sverige, Norge og Island skulle kriminalisere køb af prostitutionsydelser. Hverken Straffelovrådet eller justitsministeriet ønskede at gå den vej. (Kommenteret straffelov. Speciel del., s. 402).
10. Rufferi og bordelvirksomhed har en lang kriminaliseringshistorie. Se således DL 6-22-5. For et historisk rids af kriminaliseringshistorien for bordeller, se Greve, V (2005).
11. Straffelovens § 229 blev ophævet ved Lov nr. 633 af 12. juni 2013 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksuualforbrydelser), se nu §§ 233-233 a.
12. Lovbekendtgørelse nr. 11 af 6. januar 2014 med ændringer.
13. Tidligere praksis synes at have været meget restriktiv. Se f.eks. U 1937.733 H, hvor den tiltalte, der vidste, at hustruen var prostitueret, og som lod sig underholde af hende, blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 229, og U 1986.14 H, hvor den tiltaltes indtægter var af nogenlunde samme størrelse som hustruen H's indtægter ved prostitution. Begges indtægter medgik til betaling af fælles udgifter. T ansås skyldig efter straffelovens § 229, stk. 3.
14. <https://ekstrabladet.dk/massageescort/>.
15. På Danmarks Radios tv kanal DR 3 har der i 2017 således været sendt en dokumentarudsendelse i fire dele (»Gina Jaqueline – en sugardaters fortælling«), der følger en sugardaters hverdag.
16. <https://www.information.dk/kultur/2014/10/sugardating-udfordrer-graensen-mellem-prostitution-parforhold> og <https://www.bt.dk/danmark/pia-har-tjent-80.000-paa-sugardating-nu-fortryder-hun-alt>.
17. <https://www.expressen.se/nyheter/brottscentralen/det-behøver-du-veta-om-sugardating-/>
18. <https://ekstrabladet.dk/nationen/sugarbabes-smidt-ud-kraevde-penge-foer-de-moedte-daddy/6830310>.

Litteratur

- Vagn Greve: Prostitution – former for indgreb og deres begrundelser. Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskab, Årg. 92, nr. 1 (2005), s. 1-21. (Greve, V. (2005).
- Straffelovrådets betænkning nr. 1534 om seksualforbrydelser Betænkning nr. 1534, 2002. (Betænkning 1534, side 533).
- Nielsen, Gorm Toftegaard m.fl.: Kommenteret strafferelev. Speciel del. 11. udgave. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2017. (Kommenteret strafferelev. Speciel del).
- Folketingstidende 1998-99, Tillæg A, Fremsættelsestale: L 43 (som fremsat): Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Afkriminalisering af prostitution m.v. samt kriminalisering af kunder til prostituerede under 18 år). (Folketingstidende 1998-99, Tillæg A).
- Lov nr. 633 af 12. juni 2013 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksualforbrydelser).
- Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksualforbrydelser) Fremsat d. 6. februar 2013 (Folketingstidende 2012-13 L 141).
- Forslag til lov om ændring af straffeloven (Tildækningsforbud) nr. 219 af 11. april 2018.
- Folketingstidende 1960-61, tillæg A, spalte 583-585.